

Forklaring regnskapsbegreper og nøkkeltall

Oppsett årsregnskap:

Brutto driftsresultat i et kommuneregnskap kan på mange måter sammenlignes med et ordinært driftsresultat i det private (inntekter – utgifter).

Avskrivninger behandles litt spesielt i kommunesektoren ettersom avdragskostnader også er et kostnadselement i driftsregnskapet for kommuneregnskapet. Men i prinsippet skal avskrivningene gjenspeile kapitalslitet og er således en del av brutto driftsresultat.

Netto driftsresultat er driftsinntekter fratrukket driftsutgifter, renter og avdrag, og viser hva kommunene og fylkeskommunene sitter igjen med til avsetninger og investeringer. Positivt netto driftsresultat er ikke et overskudd, men har et formål som skaper handlingsrom og egenkapital til investeringer. Kommunen er da i stand til å møte uforutsette hendelser og skjerme tjenesteleveransen til innbyggerne.

Forskjellen mellom **brutto** og **netto driftsresultat** viser hvor stor andel av kommunenes inntekter som går med til å betjene renter og avdrag.

Disposisjonsfond er kommunens oppsparte midler som fritt kan benyttes til finansiering av drifts- eller investeringsutgifter. Midlene stammer fra positive netto driftsresultater som ikke er bundet til særskilte formål (øremerkede tilskudd er et eksempel på en bundet inntekt).

Riksrevisjonen har påpekt at kommuner er spesielt utsatt hvis:

- Netto driftsresultat er under 2 prosent,
- Disposisjonsfond er lavere enn 5 prosent
- Gjeldsgraden er høyere enn 75 prosent.

Sammenhengen mellom netto driftsresultat, størrelsen på disposisjonsfond og hvor høy den langsiktige gjelden er, gir oss god informasjon om den økonomiske situasjonen i kommunen.

Likviditetsgrad

Likviditetsgrad er nøkkeltall som brukes for å si noe om hvor god likviditet en kommune har. Likviditet er et mål for betalingsevne.

Likviditetsgrad 1

Beskriver forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld og bør være større enn 2.

Likviditetsgrad 2

Beskriver forholdet mellom mest likvide omløpsmidler og kortsiktig gjeld og bør være større enn 1.

Omløpsmidler er penger eller andre eiendeler i kommunen som lett kan gjøres om til kontanter, som varelager, kundefordringer (penger til gode fra kunder), eller børsnoterte aksjer.

Kortsiktig gjeld er gjeld som må betales ned innen et år, som skyldig skatt, skyldig merverdiavgift eller skyldig lønn/feriepenger.

Gjeldsgrad

En kommune trenger reserver/handlingsrom for å møte større uforutsette hendelser/investeringer.

Gjeldsgraden viser hvor mye lånegjeld kommunen har i forhold til inntekter. Dersom en kommune har høy gjeldsgrad, fører dette til høye årlige utgifter til avdrag og renter i lang tid fremover.

Det betyr at en mindre del av inntektene er igjen til tjenesteleveranse og fremtidige investeringer og handlingsrommet blir mindre.

Arbeidskapitalen er et uttrykk for kommunens handlingsrom.

- En positiv arbeidskapital betyr at deler av omløpsmidlene er finansiert ved langsiktig gjeld eller egenkapital.
- Er arbeidskapital derimot negativ, betyr det at deler av anleggsmidlene er finansiert ved kortsiktig gjeld, som tyder på dårlig likviditet.

Sertifikatlån er et kortsiktig lån med løpetid på inntil 12 måneder. Lån med sertifikatvilkår er begrenset til sertifikatets lengde, i motsetning til vanlige fastrentelån. Det er i prinsippet et omsettelig gjeldspapir. Det betales ikke avdrag i løpetiden og ved lånets utløp må låntaker enten nedbetale eller fornye avtalen. I Norge er det vanlig for banker å tilby sertifikatlån med varighet på 3, 6, 9 eller 12 måneder.

Budsjettpremisser

Tekniske budsjettpremisser kan forstås som ytre rammebetingelser for budsjettet som kommunestyret må legge til grunn ved fastsettelsen av budsjettet (pris- og lønnsvekst, rentenivå og andre parametere).

Premisser for bruken av bevilgningene er kommunestyrets forutsetninger og mål for hvordan de bevilgningene som gis i årsbudsjettet skal disponeres (f.eks. at det innen eldreomsorgen skal være en gitt andel heltidsstillinger, at investeringsrammen på vei skal benyttes til å bygge x kilometer nye sykkelveier eller at kommunens bilpark skal bestå av en gitt andel el-biler).